

**Protokół Nr 6/2016
z posiedzenia Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
w dniu 15 marca 2016 r.**

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji p. Edward Adameczyk stwierdzając quorum otworzył posiedzenie Komisji, witając przybyłych członków Komisji oraz zaproszonych gości.

Następnie w imieniu członków Komisji złożył podziękowanie p. Joannie Wańkowskiej – Sobiesiak byłej Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych za lata wspólnej, niezwykle twórczej i owocnej współpracy.

Podziękowanie p. Joannie Wańkowskiej – Sobiesiak złożył także Wicemarszałek Województwa p. Miron Sycz, Pełnomocnik Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych p. Wiktor Leyk oraz przewodniczący stowarzyszeń mniejszości narodowych obecni na posiedzeniu.

Przewodniczący Komisji przywitał nowo powołaną przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Równego Traktowania p. Monikę Szustowicz. Wyraził nadzieję na kontynuację dobrze działającej współpracy.

Załącznik nr 1,2

2. Przyjęcie porządku obrad.

Przewodniczący Komisji odczytał proponowany porządek posiedzenia Komisji:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Spotkanie z przedstawicielami stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych. Informacja o głównych planowanych działaniach stowarzyszeń i organizacji mniejszości narodowych i etnicznych w 2016 r. w Województwie Warmińsko-Mazurskim.
4. Omówienie planu pracy Komisji na 2016 r.
5. Sprawy różne.
6. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia.
7. Zakończenie posiedzenia.

Uwag do porządku obrad nie wniesiono. Porządek obrad został zatwierdzony przez aklamację.

3. Spotkanie z przedstawicielami stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych. Informacja o głównych planowanych działaniach stowarzyszeń i organizacji mniejszości narodowych i etnicznych w 2016 r. w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

Przewodniczący Komisji poprosił przedstawicieli stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych, aby w kilku słowach omówili działalność i przedstawili swoje zamierzenia zaplanowane na 2016 r.

Głos zabrał p. Aleksander Bauknecht Zastępca Przewodniczącej Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej. Siedzibą Stowarzyszenia jest Dom Kopernika, który jest miejscem spotkań Niemców i Polaków. Spełnia znaczącą rolę pomostu łączącego oba narody. Dobrze układająca się współpraca z administracją rządową i samorządową województwa warmińsko-mazurskiego umożliwia Stowarzyszeniu prowadzenie statutowej działalności, która integruje dawnych i obecnych mieszkańców oraz umacnia więzi językowe i kulturalne. Przy Stowarzyszeniu działają koła zainteresowań, chór "Vaterhaus" oraz grupa młodzieżowa. Stowarzyszenie od dwudziestu lat organizuje kursy języka niemieckiego dla osób w różnym wieku oraz o różnym stopniu znajomości języka. Od 2003 r. wydaje Allensteiner Nachrichten, czasopismo skierowane do członków Stowarzyszenia oraz wszystkich osób zainteresowanych niemiecką kulturą w mieście i regionie.

Od kilku lat OSMN prowadzi również działalność wydawniczą, z jego inicjatywy ukazały się m.in.: w roku 2004 ukazała się pierwsza pozycja książkowa. „Warmia i Mazury. Mozaika Kultur i narodów”. W 2006 r. ukazał się zbiór reportaży autorstwa Joanny Wańkowskiej-Sobiesiak „Za mało na Polaka, za mało na Niemca” o ludziach „stań”- Warmiakach, Mazurach, Niemcach, Wschodnioprusakach. To rozmowy o ich życiu, pogmatwanych losach, konieczności odnalezienia się w nowej powojennej rzeczywistości w nowym kraju. W

tym samym roku, z okazji 15-lecia stowarzyszenia wydana została dwujęzyczna książeczka „Ze strychu do Domu Kopernika. 15 lat działalności Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej”. Również w 2006 roku wydany został przez OSMN album w języku niemieckim Rafała Bętkowskiego „Allenstein, wie man es nicht kennt”. Jest to zbiór widokówek z dawnego Olsztyna, do roku 1945. W roku 2008 udało się wydać wspomnienia i rozmowy z kilkoma z tych kobiet spisane przez Joannę Wańkowską-Sobiesiak. Książka pod tytułem „Buty Agaty” wydana została w języku polskim i niemieckim. Wydano także dwujęzyczną publikację - leksykon dr Jana Chłosty „Biografie Niemców z Prus Wschodnich”. Zawiera ona biogramy 150 najbardziej reprezentatywnych ludzi różnych profesji i zainteresowań z terenu dawnych Prus Wschodnich, osób już nieżyjących. Stowarzyszenie organizuje w tym roku m.in.:

- Dzień Mniejszości Narodowych i Etnicznych to impreza, która jest organizowana przez Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Olsztynie od 1992 roku. Jej celem jest integracja różnych grup etnicznych oraz przedstawienie ich dorobku artystycznego i kulturalnego. Od kilku lat w obchodach Dnia Mniejszości Narodowych i Etnicznych bierze udział jedna z mniejszości, jako gość specjalny byli już Ukraińcy, Litwini, Karaimi, Tatarzy, Kaszubi, Łemkowie.

- uroczystości związane z 25-leciem działalności Stowarzyszenia.

- Jarmark Bożonarodzeniowy na podwórku Domu Kopernika. Jarmark jest połączony z konkursem świątecznych wypieków, śpiewem kolęd, loterią fantową.

OSMN planuje również wydać publikację, „Kim jesteśmy? 25 pytań na 25-lecie”.

Głos zabrał Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce Oddział w Olsztynie p. Stefan Migus, który omówił imprezy organizowane przez Związek Ukraińców.

W listopadzie 2015 r. odbyły się X Ogólnopolskie Dni Teatru Ukraińskiego w Teatrze im. S. Jaracza w Olsztynie. Rozpoczęły się one przed dwudziestu laty, i organizowane były zgodnie z zamysłem Olsztyńskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce, co dwa lata. Stąd ten drugi jubileusz jest o połowę mniejszy od poprzedniego.

Organizatorzy Dni Teatru zaprosili na podwójny jubileusz pierwszego uczestnika tego projektu, czyli Lwowski Narodowy Teatr Dramatyczny im. M. Zańkowieckiej we Lwowie. Na dużej scenie przedstawił on klasykę ukraińską w reżyserii laureata nagrody im. T. Szewczenki kierownika artystycznego lwowskiego teatru Fedora Stryhuna – „Nazara Stodolę” na motywach dramatu T. Szewczenki i osiemnastowieczną sztukę Hryhorija Kwitki Osnowianenka „Swatannia na Honczariwci”. Na scenie „Margines” lwowianie przedstawili swoją współczesną wersję poematu T. Szewczenki „Kateryna” w reżyserii Bohdana Rewkewycza. Patronat nad Dniami Teatru Ukraińskiego objął Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezina. Po raz pierwszy do współorganizacji tego projektu włączyło się Ministerstwo Kultury Ukrainy.

Przy okazji Ogólnopolskich Dni Teatru zaprezentowano również wystawę fotograficzną młodej fotografiki, laureatki twórczego stypendium Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Iwony Paślawskiej, na której zaprezentowano parafie greckokatolickie Warmii i Mazur.

W marcu 2016 r. społeczność ukraińska uczciła w Teatrze S. Jaracza w Olsztynie pamięć wybitnego poety ukraińskiego urodzonego w 1841 roku Tarasa Szewczenki. W tym roku minęło 155 lat od śmierci autora „Kobzara”. Wystąpiły dwa duże zespoły artystyczne: Chór Męski ZUWP „Żurawie” oraz dziecięcómłodzieżowa olsztyńska grupa „Suzirjaczko”. Dzień wcześniej Koncerty Szewczenkowskie odbyły się w Kętrzynie i Lidzbarku Warm.

W 2016 r. odbędą się jeszcze m.in. następujące imprezy:

- XXX Regionalny Ukraiński Jarmark Folklorystyczny „Z malowanej skrzyni” to impreza odbywająca się corocznie w maju. Prezentowana jest na nim kultura i sztuka ludowa mniejszości ukraińskiej. Podczas jarmarku odbywają się występy zespołów z regionu i Ukrainy, wystawy prac malarskich, a także warsztaty rzemiosła ludowego. Jarmark w Kętrzynie to okazja do pielęgnowania i popularyzacji tradycji i folkloru ukraińskiego oraz przekazywania ich następnym pokoleniom.

- w czerwcu VII Międzynarodowy Festiwal Programów Radiowych i Telewizyjnych „Kalinowe Mosty”. Udział w Festiwalu biorą dziennikarze z Ukrainy, Polski, Białorusi. W zeszłym roku większość konkursowych prac opowiadała o wojnie na Donbasie. Jednak głównym celem tego festiwalu była promocja Unii Europejskiej na terenie Ukrainy.

- w sierpniu 2016 r. w Amfiteatrze im. Czesława Niemena w Olsztynie Festiwal Muzyczny Narodów Europy „Pod wspólnym niebem”. Impreza ta organizowana jest, co dwa lata przez ZUWP Oddział w Olsztynie i ZSNWiM w Olsztynie. W festiwalu udział biorą artyści wszystkich mniejszości narodowych, które mogą w ten sposób zaprezentować swój dorobek muzyczno-taneczny. Imprezę objął patronatem Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

- w lipcu Stowarzyszenie Środkowo - Europejskie Centrum Szkolenia Młodzieży w Górowie Iławeckim organizuje festiwal pod nazwą „EKOŁOMYJA - FESTIWAL KULTURY UKRAIŃSKIEJ”, który odbywa się w Górowie Iławeckim, przy Zespole Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania. Z roku na rok cieszy się on coraz

większą popularnością nie tylko wśród mieszkańców Warmii i Mazur, ale też w całym kraju i za granicą. Festiwal jest inicjatywą o dużym znaczeniu gospodarczym, społecznym i obywatelskim, ponieważ integruje nie tylko środowisko lokalne wokół wspólnych działań na rzecz szeroko rozumianej edukacji, kultury i tradycji ale również promuje i wspiera rodzimą tradycję wśród społeczności lokalnej. W trakcie festiwalu widzowie mogą obejrzeć występy zespołów z Polski, Ukrainy, Rosji i z Litwy. Na Festiwalu realizowane są także zagadnienia o tematyce ekologicznej, stąd też podczas trwania Festiwalu przeprowadzona jest zbiórka zużytego sprzętu RTV i AGD.

- Związek chce odnowić imprezę Polsko-Ukraińskie Dni Literatury. Obecnie trwając prace nad formułą imprezy.

Pan Stefan Migus wspomniał również o aktach wandalizmu o połamanym krzyżu w pod cerkwią greckokatolicką św. Andrzeja Apostoła w Bartoszczach. Krzyż stanął pod cerkwią niemal równo dwa lata temu. Upamiętniał ludzi, którzy zginęli na kijowskim Majdanie. Sprawcę tego wandalizmu policja już ujęła. Ale drugie zdarzenie miało miejsce w Olsztynie, ktoś zrywał parokrotnie flagę ukraińską z restauracji ukraińskiej „DUMKA” i tu dochodzenie jeszcze trwa.

Następnie zaprosił członków Komisji na wernisaz wystawy „Święta rana” autorstwa Olgi Jacenko (malarstwo) i Oskara Dumitraszcuka (fotografia). Projekt „Święta rana” jest poświęcony Rewolucji godności na Ukrainie, która wydarzyła się w okresie od listopada 2013 r. do wiosny 2014 r. Wernisaz odbędzie się w poniedziałek 21 marca 2016 r. o godz. 16.00 w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.

Na zakończenie powiedział, że działalność społeczna zanika mało, kto chce już pracować za darmo a mniejszości nie mają środków na utworzenie etatów. Jego zdaniem należałoby stworzyć jakąś bazę, w której byłyby 3-4 etaty dla mniejszości narodowych – dla choreografa, dyrygenta itp.

Głos zabrał p. Henryk Hoch Przewodniczący Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur. Związek zrzesza stowarzyszenia niemieckie, koordynuje i wspiera ich pracę. Czyni wysiłki na rzecz integracji mniejszości niemieckiej i reprezentuje ją i jej interesy wobec polskich i niemieckich władz, urzędów i instytucji. Jest centralnym ogniwem, do którego może się zwracać mniejszość niemiecka na Warmii i Mazurach. Stowarzyszenia niemieckie nabrały już nieco rutyny w prowadzeniu swojej działalności. Stałe miejsca w stowarzyszeniach zajmują regularnie odbywające się imprezy, takie jak spotkania seniorów, festyny dziecięce, uroczystości bożonarodzeniowe i festyny letnie. Niektóre grupy spotykają się, by wspólnie śpiewać lub zajmować się ręcznymi robótkami. Celem działalności kulturalnej grup artystycznych mniejszości niemieckiej jest pielęgnowanie, kultywowanie i prezentacja tradycji narodowej oraz dorobku kulturalnego środowiska. Zespoły artystyczne są nie tylko czynnikiem wpływającym na zachowanie tożsamości kulturowej mniejszości, lecz również propagatorem kultury niemieckiej i reprezentantem mniejszości na zewnątrz, a przez to świetnym ambasadorem, przyczyniającym się do rozpowszechniania wiedzy o naszej mniejszości i ułatwiania procesu integracji narodu polskiego i niemieckiego.

Związek wydaje miesięcznik *Mitteilungsblatt* oraz „Allensteiner Welle” - magazyn kulturalno-informacyjny w języku niemieckim. Składa się on z krótkich wiadomości, reportaży, sond oraz relacji. Przeprowadzane są wywiady z artystami, politykami i pisarzami, jak także reportaże z odbywających się seminariów dotyczących polsko-niemieckich, niemieckich czy europejskich spotkań. W radio Olsztyn nadawana jest, co niedziela w godz. 20.05-20.30 audycja radiowa mniejszości niemieckiej na Warmii i Mazurach.

Kalendarz imprez Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur w roku 2016

Referat „Wilcze dzieci"	3 marca	Elbląg
Walne Zgromadzenie Wyborcze ZSNWiM	9 kwietnia	Mrągowo
Konferencja robocza Stowarzyszeń Niemieckich	9-10 kwietnia	Mrągowo
Referat „Wilcze dzieci"	29 kwietnia	Bartoszyce
Warsztaty „Mniejszość 2030" konkurs „Typowo niemieckie"	13-15 maja	Olsztyn
Konkurs Piosenki Niemieckiej	10 czerwca	Ostróda
Wschodniopruski Festyn Letni	18 czerwca	Olsztyn
Konferencja „25 lat stosunków polsko-niemieckich"	20-21 czerwca	Olsztyn
IV Letnia Olimpiada Młodzieży Mniejszości Niemieckiej	24-26 czerwca	Mrągowo
Warsztaty letnie dla dzieci mniejszości niemieckiej	15-29 lipca	Ostróda
Festiwal „Pod Wspólnym Niebem"	14 sierpnia	Olsztyn
Spotkanie grupy „Mniejszość 2030"	17 września	Olsztyn
Spotkanie Wschodniopruskie Mecklenburg-Vorpommern	8 października	Schwerin
Tydzień Kina Niemieckiego	15-19 listopada	Olsztyn
Spotkanie adwentowe ZSNWiM i „Mniejszość 2030"	3 grudnia	Ostróda
„Betlejem Narodów"	11 grudnia	Lidzbark Warmiński

Swoje stałe miejsce w kalendarzu imprez ma też Festyn Letni, odbywający się, co dwa lata. Od 2000 r. co dwa lata, jesienią odbywa się Festiwal Narodów "Pod wspólnym niebem" organizowany wspólnie z mniejszością ukraińską.

Pan Henryk Hoch wspominał, że wiele miast województwa warmińsko-mazurskiego ma podpisane umowy o współpracy z miastami z Niemiec np. miastami partnerskimi Olsztyna są Gelsenkirchen (od 1992 r.) i Offenburg (od 1999 r.) a Ostródy (od 1994 r.) Osterode am Harz.

Następnie głos zabrał p. Tadeusz Willan Przewodniczący Stowarzyszenia Mazurskiego. Do celów Stowarzyszenia należy w szczególności: nawiązanie kontaktów i zachowanie wspólnoty z Mazurami, którzy opuścili swoją ojczyznę, kultywowanie dwujęzyczności Mazurów poprzez szerzenie i naukę języka niemieckiego, działania w celu ochrony niemiecko-mazurskiego dziedzictwa kulturowego, szerzenie wiedzy o historii i kulturze narodu niemieckiego, nawiązanie kontaktów z niemieckimi organizacjami o charakterze społecznym, kulturalnym i kształceniowym.

Członkowie Stowarzyszenia Mazurskiego spotykają się w drugą środę miesiąca w Bibliotece Miejskiej w Mrągowie. Podczas tych środowych spotkań prezentowane są nowości wydawnicze, głównie autorów pochodzących z Prus Wschodnich, jak Siegfried Lenz, Arno Surminski, Herbert Reinoss. Uczestnicy czytają na głos fragmenty dzieł literackich i dyskutują na ich temat. W spotkaniach biorą też udział niemieccy i polscy pisarze, dziennikarze, naukowcy jak i ewangeliccy księża. Ponadto Stowarzyszenie Mazurskie organizuje, co roku w maju, kilkudniowe Święto Kultury i Spotkań oraz jesienią Rozmowy Mazurskie. Każdy z tych projektów podporządkowany jest zawsze konkretnemu tematowi (np. Mazury - kraj, który łączy ludzi różnego pochodzenia(*czerwiec 1998*), Rola i zadania prasy społeczno-kulturalno mniejszości narodowych(*październik 1998*), Mazurzy. Ich świat ich los – w historii i literaturze (*wrzesień 2005*), Skarby, jakie nie znamy. Literatura polska w języku niemieckim (*maj 2010*). Prezentowane są wówczas rzetelne referaty, fragmenty dzieł literackich jak też widowiska artystyczne (np. Deutsches Theater z Kaliningradu w czerwcu 2000 roku lub występy Barbary Kratz, aktorki z Hamburga w maju 2010). Z myślą o uczących się niemieckiego dzieciach i młodzieży organizowany jest, co roku „Dzień bajek i legend”.

Stowarzyszenie Mazurskie wydaje pismo *Masurische Storchenpost*, znane też poza granicami kraju. Jest to miesięcznik w języku niemieckim, prezentujący problematykę społeczno-kulturalną. Sporo miejsca zajmują relacje z życia różnych grup mniejszości niemieckiej na Warmii i Mazurach, losy ludzi pogranicza z ich poszukiwaniem własnej tożsamości narodowej i kulturowej, problematyka stosunków polsko-niemieckich. Stowarzyszenie posiada w Krutyń Izbę Biblioteczną imienia Herberta Reinosa, Organizowane są także wystawy na przykład: „Prusowie”, „Ernst Wiechert w Krutyń”, „Malarstwo Ingrid Brase Schloe”, „Mazury Ursel Doerr”.

Pan Tadeusz Willan przybliżył sylwetkę pisarza Siegfried Lenz, jednego z najbardziej znanych i najwybitniejszych ludzi związanych w Ełkiem. Urodził się w Ełku 17 marca 1926 r. w rodzinie urzędnika celnego. Na temat rodziny Siegfrieda Lenza wiadomo niewiele. W czasie wojny służył krótko w Kriegsmarine. Trafił do brytyjskiej niewoli, po zwolnieniu studiował literaturę, filozofię i anglistykę w Hamburgu. W latach 1950-1951 był redaktorem działu kulturalnego tygodnika "Die Welt". Od 1951 zajął się twórczością literacką, współpracował z licznymi wydawnictwami prasowymi, radiem, wykladał także gościnnie na uniwersytecie. Jest laureatem wielu nagród, odznaczeń i wyróżnień. Największym międzynarodowym sukcesem pisarza okazała się powieść "Lekcja języka niemieckiego". Utwór traktujący o moralnych konfliktach w faszystowskich Niemczech został przetłumaczony na 19 języków.

Siegfried Lenz zaangażowany był w polsko - niemieckie pojednanie. Lenz opuścił swe rodzinne miasto po wybuchu II wojny światowej, ale dzieciństwo spędzone na Mazurach było dla niego ważnym źródłem literackich inspiracji. W jego zbiorze opowiadań Słodkie Sulejki odnaleźć można kwintesencję mazurskiego, dobrodusznego humoru. Bardzo ważną pozycją w jego dorobku jest „Muzeum ziemi ojczystej”. Jest to barwna opowieść o Mazurach widziana przez pryzmat losów mieszkańców Łukowca (Ełku).

Twórczość Siegfrieda Lenza była wielokrotnie tematem rozważań krytyczno-literackich oraz biograficznych, zarówno w środowisku naukowym polskim jak i niemieckim. W 2009 r. w Krutyń odbyła się konferencja poświęcona osobie autora zorganizowana w ramach XVI Rozmów Mazurskich. Podczas XIII Rozmów Mazurskich Marianne Kopp wygłosiła referat poświęcony opowiadaniom Słodkie Sulejki. W 1992 r. w czasie X Sympozjum Ekumenicznego w Olsztynie analizę twórczości Lenza zaprezentował dr Jan Chłosta. Opublikowano liczne artykuły na łamach pism regionalnych, m.in. „Masurische Storchenpost” Lenzowi został także poświęcony wiersz Jarosława Klimczykiewicza pt. Zardzewiały bębenek. W 2005 r. odbyła w Olecku Konferencja studencka Pisarze z Prus Wschodnich. Jednym z referentów była Anna Humienna, autorka pracy magisterskiej na temat Siegfried Lenz i realia Ełku w jego powieści „Muzeum ziemi ojczystej”. W 2010 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Ełku odbył się pokaz filmu zrealizowanego na podstawie książki Muzeum Ziemi Ojczystej (Heimatismuseum) w reżyserii Eгона Günthera. Spotkanie zorganizowało Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne „Ełk XXI” oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Ełku. 18 października 2011 r. Siegfried

Lenz odebrał osobiście z rąk Prezydenta Miasta Tomasza Andrukiewicza tytuł Honorowego Obywatela Elku..Siegfried Lenz zmarł 7 października 2014 r. w Hamburgu.

Obecnie jest sprzyjający klimat dla twórczości S. Lenza i Stowarzyszenie chce to dalej kultywować.

Pan T. Wilann wspomniął również o książce Edwarda Małłka „Gdzie jest moja ojczyzna?” Autor książki ks. Edward Małłek był pierwszym pastorem parafii ewangelicko-metodystycznej w Elku, którą od podstaw zorganizował, obejmując opieką pozostałą po wojnie w okolicach Elku ludność ewangelicką. Jego tytaniczna praca organizacyjna, charytatywna, społeczna oraz duszpasterska i katechetyczna wynikała z wielkiego przywiązania do rodzimej-mazurskiej kultury i religii ewangelickiej. Małłek bowiem całe swoje życie wsłuchiwał się w kulturę i religijność Mazurską. Marzył o tym, aby ją utrwalić, zachować i zbudować dla niej odpowiednie miejsce. W 1945 roku był świadkiem jak wraz z wkroczeniem Armii Czerwonej do Prus Wschodnich rozpoczął się powolny koniec kultury, języka i tradycji mazurskich ewangelików. Czytając Pamiętnik Edwarda Małłka możemy przenieść się w trudne i bolesne tak dla Mazurów, jak i Polaków czasy powojnia i PRL-u i zobaczyć je oczami dyskryminowanej przez władzę i ludność napływową mniejszości. Pamiętnik Małłka ma wartość nie tylko historyczną, opisującą kontekst społeczno-kulturowy Mazur, lata powojenne Elku i losy ludności mazurskiej, ale jest przede wszystkim świadectwem chrześcijańskiej wiary i tęsknoty do utraconego dziedzictwa Mazur.

Głos zabrał p. Piotr Bilicki Przewodniczący Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Rady Starszyzny Romów i Członków Narodowości Romskiej p. Piotr Bilicki powiedział, że ich podstawowym zadaniem jest działanie na rzecz tworzenia warunków pełnego uczestnictwa Romów w życiu narodu polskiego, którego mimo własnej specyficznej tożsamości czują się członkami. Wielowiekowe stereotypy utrwaliły w społeczeństwie negatywny obraz Romów. Dlatego też starają się prowadzić aktywną, wielokierunkową działalność zmierzającą do poprawy sytuacji społecznej, ekonomicznej i kulturalnej środowiska romskiego. Na Warmii i Mazurach mieszka ok. tysiąca Romów, z czego jedna piąta zamieszkuje Olsztyn. Specjalnie dla nich, w Olsztynie utworzono wojewódzką poradnię, w której mogą otrzymać m.in. pomoc prawno-socjalną. Utworzono także świetlice, w której odbywają się próby zespołów folklorystycznych, dzieci mogą odrabiać lekcje.

Mniejszość romska jest znana przede wszystkim z bogatej kultury muzycznej. Zespoły romskie biorą udział w szeregu imprez kulturalnych w województwie występują np. w ramach Olsztyńskiego Lata Artystycznego jak i w całej Polsce - co roku w Gorzowie Wielkopolskim i w Ciechocinku odbywają się festiwale kultury Romskiej.

Przewodniczący Komisji p. Edward Adameczyk poinformował, że w ramach otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego w 2016 r., zleczonych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, wpłynęło 135 ofert, z których 109 spełniało kryteria formalne. Zarząd przyznał dotacje dla 55 zadań, a 3 zadania Marszałek Województwa objął patronatem.

Pan Przewodniczący przypomniał, że działalność mniejszości romskiej wspiera wieloletni Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020. Program realizowany jest w następujących dziedzinach: edukacja, mieszkalnictwo, zdrowie, praca oraz w dziedzinie komplementarnej edukacja kulturalna. Dotacje celowe przekazywane są za pośrednictwem Wojewodów właściwych ze względu na obszar realizacji zadania (Wojewoda) lub bezpośrednio przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, a także Ministra podmiotom realizującym poszczególne zadania, na podstawie umów lub porozumień.

Zgodził się z p. S. Migusem, że działalność społeczna zanika, ale niestety nie dotyczy to tylko mniejszości narodowych. Ogólnie w całym społeczeństwie i to we wszystkich dziedzinach występuje tendencja stopniowego ograniczania aktywności społecznej. Działalność społeczna jest to uczestnictwo w działaniach zbiorowych wykraczających poza obowiązki związane z pełnieniem funkcji zawodowych i funkcji w rodzinie, która charakteryzuje się dobrowolnością i samorzutnością, bezinteresownością materialną i motywacjami altruistycznymi. Niestety w obecnym świecie zaczyna brakować miejsca dla bezinteresownej aktywności społecznej.

Radna p. Irena Burczyk wyraziła uznanie dla działalności mniejszości narodowych i etnicznych, ich konsekwencji w podtrzymywaniu własnej kultury i tożsamości narodowej.

Wicemarszałek Województwa p. Miron Sycz powiedział, że mniejszość narodowa i etniczna jest to wartość dodana, ale należy wracać także do regionalności. Utożsamiać się ze swoim regionem, pielęgnować kulturę i zwyczaję tych mieszkańców, którzy zamieszkiwali te ziemie tj. Warmiaków, Mazurów.

Radny p. Zbigniew Pietrzak powiedział, że długofalowość imprez organizowanych przez mniejszości przynosi obustronne korzyści. Niewątpliwie działalność artystyczna mniejszości narodowych i etnicznych w niesamowity sposób wzbogaca nasz region i bez ich działalności nasze województwo wiele by straciło.

Pełnomocnik Marszałka ds. MNiE p. Wiktor Leyk poinformował, że w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie 15 grudnia 2015 r. odbyła się promocja książki pt.: „Powstanie Wiosna Ludów w literaturze europejskiej – pieśni polskie i węgierskie Ferdynanda Gregoroviusa”

Książka została wydana w projekcie pod tym samym tytułem. Projekt zrealizowano z współpartnerami: Stowarzyszeniem Miłośników Rusi nad Łyną – pomysłodawcą publikacji, stowarzyszeniem Írott Szó Alapítvány z Budapesztu i Panią dr Etelką Kamocki z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Opracowanie graficzne i druk publikacji – Pracownia Wydawnicza „ElSet”.

Pieśni polskie i węgierskie Ferdynanda Gregoroviusa, powstałe w 1849 roku, były hołdem dla Polaków i Węgrów uczestniczących w powstaniu węgierskie Wiosna Ludów. Wydanie pieśni w projekcie jest ukłonem dla autora wobec zbliżających się rocznic Gregoroviusa: 195. urodzin i 125. rocznicy jego śmierci. Warto przypomnieć w ten sposób postać Ferdynanda Gregoroviusa (1821-1891) urodzonego w Nidzicy niemieckiego historyka, poety, pisarza i wielkiego obrońcy ideałów wolności i niepodległości narodów. W okresie Wiosny Ludów stworzył 16 pieśni zafascynowany bohaterstwem Polaków i Węgrów walczących podczas węgierskiego powstania w czasie Wiosny Ludów.

Pieśni Gregoroviusa zostaną wydane w języku oryginalnym – niemieckim i w tłumaczeniu na język polski i węgierski z komentarzami historycznymi profesora Janusza Jasińskiego i profesora Istvana Kovaca. Tłumaczenia na język polski podjęli się: dr Grzegorz Supady z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz pisarz Erwin Kruk. Tłumaczenia z języka niemieckiego na węgierski podjęła się dr Etelka Kamocki, hungarystka z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Publikacja „Pieśni polskie i węgierskie Ferdynanda Gregoroviusa” wydana w jednym tomie, w trzech językach: polskim, węgierskim i niemieckim. Będzie to pierwsze wydanie tego autora w języku polskim.

Projekt dofinansowany w ramach Węgiersko-Polskiego Programu Współpracy Pozarządowej. Projekt sfinansowano ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

4. Omówienie planu pracy Komisji na 2016 r.

Przewodniczący Komisji przedstawił Członkom Komisji projekt Planu Pracy Komisji ds. MNiE ma rok 2016.

Marzec

1. Spotkanie z przedstawicielami stowarzyszeń narodowych i etnicznych.
2. Informacja o głównych planowanych działaniach stowarzyszeń i organizacji mniejszości narodowych i etnicznych w 2016r. w województwie warmińsko-mazurskim.
3. Przyjęcie planu pracy na rok 2016.
4. Sprawy bieżące.

Kwiecień

1. Zapoznanie się z działalnością Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim i Bartoszycach /posiedzenie wyjazdowe.
2. Sprawy bieżące.

Maj

1. Działalność kulturalna mniejszości narodowych w etnicznych.
2. Wyjazd członków Komisji do Równego (Ukraina) ramach współpracy z Komisją Rady Obwodu Rówieńskiego.
3. Sprawy bieżące.

Lipiec-Sierpień

1. Udział w imprezach organizowanych przez stowarzyszenia mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Wspólne posiedzenie z Sejmową Komisją Mniejszości Narodowych i Etnicznych.
3. Sprawy bieżące.

Październik

1. Ocena wykorzystania środków budżetowych z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego przeznaczonych na działalność mniejszości narodowych i etnicznych za 8 miesięcy br.
2. Mniejszość rosyjska w województwie warmińsko-mazurskim – kierunki współpracy.
3. Sprawy bieżące.

Grudzień

1. Omówienie założeń budżetowych na rok 2017 – możliwości dofinansowania działalności stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Przyjęcie założeń do planu pracy Komisji na rok 2017.
3. Sprawy bieżące.

Następnie Przewodniczący Komisji zarządził głosowanie nad przyjęciem planu pracy Komisji. Plan pracy przyjęto jednogłośnie.

5. Sprawy różne.

Przewodniczący Komisji poinformował o dwóch wyjazdach na Ukrainę tj.:

- w dniach 11-15 maja 2016 r. do Lwowa. Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Instytutu Humanistyki i Nauk Społecznych Państwowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” organizują międzynarodową konferencję naukową pt.: II Polsko - Ukraińskie Forum Naukowe Integracja europejska a tożsamość narodowa: wymiar instytucjonalny i wartości. W ramach Forum odbędzie się również Okrągły Stół poświęcony tematyce mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce i na Ukrainie;

- w dniach 18-21 maja 2016 r. do Równego. Wyjazd do Rówieńskiej Rady Obwodowej w ramach współpracy Komisji Współpracy Międzynarodowej i stałej Komisji ds. Samorządu Lokalnego, Rozwoju Terytorialnego oraz Integracji Europejskiej Rówieńskiej Rady Obwodowej oraz Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych i Stałej Komisji ds. Duchowości, Kultury i Polityki Społecznej Rówieńskiej Rady Obwodowej.

Pan Przewodniczący zwrócił się z prośbą do członków Komisji o zgłaszanie się na wybrany wyjazd. Informację należy zgłaszać w sekretariacie Kancelarii Sejmiku do dnia 15 kwietnia br.

6. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia.

Przewodniczący Komisji zarządził głosowanie nad przyjęciem protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji. Za – głosowało 4 radnych, 1 radny się wstrzymał.

7. Zakończenie posiedzenia.

Na tym Przewodniczący Komisji zakończył posiedzenie Komisji MNiE Sejmiku Województwa Warmińsko Mazurskiego.

Przewodniczący Komisji

Edward Adamczyk

Protokołowała:

Anna Maksyśko – Mucha